

kože, in v lepi podobi izpeljane. Posebno se naj pazi tudi na to, da cepljena drevesa ne kažejo prezgodno rodovitnost, kajti, drevo ki počne hitro v mladosti roditi, zastane v svoji lesni rasti, in opeša hitro v rodovitnosti. Ne gleda naj se le to, ali je steblo debelo ali ne, ampak glavna stvar naj bode, da je drevo dobro v koreninah zraščeno in posebno na to, da je zdravo. Tudi če je takrat drevesce nekoliko slabše, se bode hitro opomoglo, ako ga bode sadjerejec dalje dobro odgojeval in obdržal zdravo. Kdor bo pazil pri nakupovanju na omenjene točke, gotovo bo zadovoljeu s kupljenim drevesom in z njegovo rodovitnostjo.

Kakova stelja je najboljša? Vsak gospodar pozna važnost dobrega gnoja za kmetijstvo, in res ni je stvari, s katero bi se dalo kmetijstvo bolj pospešiti, kakor z dobrim gnojem in njegovim umnim oskrbovanjem. Dobrota gnoja odvisna je od dobre krme, s katero se živina krmi, kakor tudi od njegovega oskrbovanja. Pa tudi stelja veliko upliva na vrednost gnoja na njegovo razkrojevanje in na njegovo redilno moč. Zatoraj naj si kmetovalci, ki imajo na izbiri več tvarin za steljo, izberejo vedno le ono, ki jim daje naj boljši gnoj, in ki se naj lažje in naj hitreje v zemlji razkroji. Med te tvarine spadajo: 1. Slama. Posebno ržena slama je velike vrednosti za steljo. Slama popije v svoje votle stebre vso gnojnico, jo hitro razkroji. Čim bolj je slama zmečkana in nekoliko krajša, kakor je njena naravna velikost, tim bolje je. 2. Smerečje in mah. Kjer pomanjkuje slame, rabi se tudi smerečje in mah za steljo. Tak gnoj ugaja posebno ilovični zemlji. Ker se pa smerečje le polagoma razkroji in segnije, treba je da ostane delj časa na gnojišču ali pa v hlevu pod živino. 3. Veliko manjše vrednosti, kakor slama, je listje. Ono le polagoma in celo težko segnije malo, gnojnice v se popije in le malo rastline hrani. Kdor slamo in listje skupaj kot steljo rabi in skupaj na gnoj zmeče, stori v gnojenji zemlji veliko napako. Takov gnoj namreč nejednakomerno razpada in tudi nejednakomerno gnoji. 4. Celo dober za steljo je krompirjevec. On se napije hitro in dobro gnojnice, počne hitro gnjiti v zemlji pa hitro razpadati in rastline rediti. Boljši je zatoraj ga porabiti za steljo, kakor pa na polju ga sožgati. Posebno kot gnoj na travnikih ima veliko vrednost. 5. Ters, praprot, srpnica so tudi dobre za steljo, ako se še zelene pokose in posuše. Ako se pa puščajo toliko časa, da se na korenini posuše, in še le potem pokose, nimajo toliko vrednost za steljo, ker se težko razkrojujejo. 6. Žaginje se tudi lahko rabi za steljo, vendar ono le malo gnoj pomnoži in celo počasi razpada. Puščati se mora dolgo časa na gnojišču, da dobre segnije. 7. Trava iz ribnikov in ruša se rabi le tam, kjer pomanjkuje drugih tvarin za steljo. Trava se mora pokositi in dobro posušiti, pred ko se rabi za steljo, kajti mokra in frišna trava

ne pije nič scavnice v se, pod živino ostane mokra, in da le prazen in slab gnoj.

Sejmovi na Štajerskem. 28. okt. sv. Tomaž pri Veliki nedelji, Cmurek, Gleinstätten, Ribnica, Slov. Bistrica, Muta, Koračice, sv. Juri na južni železnici; 2. nov. Zreče; 3. nov. Pišcece.

Sejmovi na Koroškem. 28. okt. Freže, Gutstajn, Kapla, sv. Lenart, sv. Mohor, Sachsenburg.

Dopisi.

Iz Gradca. (Poslanec g. Kukovec) je 14. okt. svoj predlog, naj se za ljudske šole na slovenskem Štajerskem priskrbijo slovenske šolske knjige in učna sredstva, zagovarjal med drugim tako-le: Pri naših šolskih načrtih pogrešamo Slovenci potrebnih knjig in učil, kar pa je velika napaka, ker si slovenski otroci pri pomanjkanju potrebnih učnih sredstev nemarajo prisvojiti čiste znanja, ki bi ga morali dobiti in ki ga naši načrti od njih tirjajo. To nadomešči tudi slovensko obiskovanje ne pomaga. Najpoglabljuje se na ljudski šoli pa je berilo; iz njega si otroci zasajeta vse, kar mu bistri um, gladno srce in širi obseg njegovega tudi za pozneje življenje potrebnega znanja. Ali berilo mora biti dobro, mora biti tako, da vsem tem tirjavam tudi radostuje. Našni načrt od eno- do štirinazrednih šol tega celo, da se tudi za realne predmete nesmejo rabi posebne učne knjige na tih šolah. Ako je tedaj berilo, kakor vidimo, v ljudski šoli tako važna knjiga, tem bolj mi Slovenci obžalovati moramo, da takih knjig nimamo. Z 2 beriloma, ki se zdaj na naših ljudskih šolah rabita, ni nam dosta pomagano, bodoč sta berili samo za spodnje razrede primerjeni, in če tudi ti dve knjigi, kar se tiče njih obsega v obče, potem razdeljenja in obdelovanja učne tvarine, po izrečenem mnenju izvedenih mož ne zadostujeta svojemu namenu. Tukaj našteva govornik, ktere sredstva imajo v tem pogledu Nemci, in ktere v obče mi, in pravi nadalje: Jaz sem zato stavil berilo na prvo mesto, ker je ravno na berilu osnovan ves poduk ljudske šole in ker pri pomanjkanju dobrega berila ljudska šola ne more napredovati. Ljudska šola pa še ima tudi drug namen: namreč otroke tudi v tem poučiti, kar njim bode v njihovem poznejem djanskem življenju pri raznih opravilih vedeti potrebno. Pa tudi k temu je zopet treba učilnih sredstev. Za ktero stroko pa prav za prav nič nimamo. Da bi se temu pomanjkanju v okom prišlo, prevedel je neki posebno marljivi nadučitelj na spodnjem Štajerskem (g. Lapajne) več raznih knjižic — ktere govornik našteva — ki so v nemškem jeziku za rabo na ljudskih šolah potrjene, ali žalibog, te knjižice se povsod, kjer se najdejo, pograbiijo, in jih tudi celo v nozočnosti učencev po šolah uničujejo. To pa je res bridko za nas Slovence, da

si sami pomagati nesmemo, in drugi nam pomagati nečejo. Vsled naredbe g. ministra za nauk in bogočastje od 24. dec. 1876. bi imele posebne komisije ali pa privatni za to sposobni moške najpotrebniše šolske knjige, ki bi naučnim načrtom odgovarjale, sestaviti, te knjižice bi potem izdala c. k. zaloga šolskih knjig na Dunaju. Ali sada od te naredbe do zdaj še nismo videli, ker pa je nam Slovincem res mar za napredek, in potem za zboljšanje svojega stana; ter, ako smo tudi tu ali tam v čem, pa ne mislim, po svoji krivici, zaostali, želimo to zdaj z pomočjo slovenskih šol, dobrih učilnih pripomočkov in z razvijanjem svojega slovenskega jezika nadomestiti, in Vi gospodje, bode te nam pri tem prizadevanju zdatno pripomogli, ako moj predlog sprejmete. Ta predlog bil je potem šolskem odboru za prenos izročen. Sam deželni namestnik, ki je potem za besedo prijel, je pravičnost tirjave spoznal, pomanjkanje učilnih sredstev potrdil in obljubil, da že v letošnjem šolskem letu prvo in drugo, in v drugem letu tretje in četrto barilo na svetlo pride!

Iz Monsberga. (Nesreča in sreča v vodi — letina. Na god sv. Terezije, med sedmoj in osmoj ure v jutro, zgodila se je pri mostu „na Hamrahu“ velika povodnja, izstopivše Dravinje, velika sreča v največji nevarnosti velike nesreča. Voz vprežen v dva konjiča, ter naložen z živežem za branje in 7 ljudmi, 4 možki in 3 ženske, zgazi iz prave ceste in glej — vse je bilo v nevarnosti potopiti in vtoniti se! To nevarnost zapazi prvi sam gospodar, reče hlapcu: poganjaj dobro konje! pa vse zapstoj! Gospodar skoči iz voza do glave globoko v vodo, in plavaje otme se strašne in neprevidene smrti. Vse drugo: konje, voz in ljudi potegne deroča voda seboj, voz se prekopicne, 2 možka padneta pod voz, 2 ženski spležete na hrast, ena ženska pa obtiči na majhnem in šibkem jelšovem grmu, kjer se je borila za življenje držeča se za šibko vejico. Ena od deklet na hrastu bila je tako pogumna, da je skočila k vozu, odrezala vse vajete in štrange konjičem, konjiči so priplavali srečno na subo, samo voz in kaj je bilo na vozu obviselo je na grmovji. Gospodar, g. A. Svaršnik, zapove hitro srečno priplavšemu črez vodo — Gajšek po imenu: po ladijo pojdi hitro, da rešimo dekleta in možke, med tem sta namreč možka izpod voza tudi splezala na hrast. Gajšek gre in najde ladijo priklenjeno in zaklenjeno, vzeme sekiro v roke, ter zoper dovoljenje in nekrščansko obotavljenje Hamreškega nadlogarja J. Š. preseka ketno. V ladijo se podajo trije junaki; A. F., St. G. in J. K. kateri služijo vso pohvalo in tudi dobijo nagrado od gospodske. — Veslajo najpoprej po deklico na jelšovem grmu in jo srečno rešijo, tako tudi še ostale ljudi. Vse je rešeno, samo voz in konjska sprava kakor tudi živež dela gospodarju škode od 40 fl. Dopisatelj teh vrstic priporoča g. A. Š. kot srenjskemu predstojniku, naj blagovoli tisti kos

ceste po visokem dovoljenju Ptujске gospode zarrantati. Hamreški nadlogar pa naj ima ladijo pri takih nevarnostih odklenjeno in v rešitev pripravljeno, njegov mlinar naj ne sedi pri peči, ampak pri ladiji naj čepi! Letina tukaj je v vsem boljša, kakor lani, kruha in vina dovolj, samo denarjev ne bo. Uže zdaj se prodavajo poljski in vinogradni pridelki tako, da človeka srce boli. Vagan (mecen) pšenice po 3 fl. 50 kr., novo vino polovnjak 14 fl.

Iz Ljubljane. (Sedemdesetletnica dr. Jan. Bleiweisa.) Slovinci! Dne 19. novembra t. l. obhajal bo veteran mej slovenskimi rodoljubi. g. dr. Janez Bleweis, svojo 70 letnico. Vsi Slovinci hočemo ta dan slovesno obhajati. Vodo v Savo nositi bi se reklo, naštevati zasluge g. dr. Janeza Bleiweisa za slovenski narod. Zanamarjen in zapuščen je bil naš slovenski narod, kakor malokateri v Evropi, še pred 40 leti; lastni sinovi so se ga sramovali. Le pičlo število mož nij obupalo nad njegovo boljšo bodočnostjo, in mej tistimi odlikoval se je uže v prvej dobi narodnega gibanja dr. Janez Bleweis. Od tiste dobe do danes neprenehoma deluje za vsestranski napredek naroda. Vsi rodoljubi prve dobe našega probujenja, ki so se čutili zmožne, zbirali so se v svetiščen njegovih „Novic“, in budili nove moči, budili iz spanja celi narod. Z „Novicami“ se je temelj položil slovenskemu časnikarstvu, slovenske literature sploh. Poleg „Novic“ je dr. Janez Bleweis deloval tudi na drugih potih za povzdigo slovenske literature: znane so njegove zasluge za slovenski slovar in za slovensko Matico, katerej je še danes predsednik. Iskreni in globokomisleči rodoljub, dr. Janez Bleweis, je tudi sprevidel, da slovstveni napredek narodu ne zadostuje, ako jednako merno ne napreduje na gospodarskem polji. Zato je v „Novicah“ ljudstvo podučeval v umnem kmetovanji, in „Novice“ so pripomogle dosti k gospodarskemu napredku našega kmetijstva. S tem si je g. dr. Janez Bleweis najbolj pridobil zaupanje ljudstva, ker je v njem spoznalo pravega svojega prijatelja. Ko se je pričela v Avstriji ustavna doba, videli smo, do je njegovo delovanje od prve dobe ustavnega življenja v Avstriji do danes bila neprotgana vrsta trdih in neutrudnih bojev, pa tudi mnogih britkostij, v katerih je kakor skala stal naš dr. Janez Bleweis nasproti vsem viharjem, ter branil pravice slovenskega naroda, kateremu je veljal za voditelja, in hvaležni narod mu je pridejal lepo ime „očeta“ svojega. Nehvaležni bi bili mi, ako bi se vsega tega ne spominjali na dan, ko dopolni ono po svetem pismu le nempogim izvoljenim namenjeno visoko starost, namreč svoje 70. leto. Zatorej vse Slovence pozivljamo, naj se pripravijo za slovesno praznovanje dne 19. novembra, vredno in dostojno slavnemu našemu dr. Janezu Bleweisu!

Odbor.